

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Petry Venclové, Ph.D. a soudců JUDr. Aleše Korejtky a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry v právní věci

žalobců: a) P. P.
b) L. P.
c) D.G.

všichni zastoupeni advokátem JUDr. Petrem Janem Bakešem
sídlem U Olší 280, 277 31 Velký Borek

proti
žalovanému: Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, IČO 72050250
sídlem Opočíněk 57, 530 06 Pardubice

v řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobci u výše nadepsaného soudu podali žalobu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), jíž se domáhali určení, že zásah žalovaného ze dne 27. 9. 2024 okolo 13:30 hodin, na pozemní komunikaci, ul. Boženy Němcové v blízkosti domu č. 2059/13 v obci Svitavy spočívající v tom, že byl žalobce b) a žalobce c) neodůvodněně podroben zjišťování totožnosti, a žalobce a) byl podroben neodůvodněnému zjišťování totožnosti, silniční kontrole, jako i výzvě k vyšetření podle zvláštního předpisu a nedostalo se mu náležitého poučení o jeho právech a povinnostech, je nezákonným zásahem.
2. Žalobce a) namítl, že jde vůči němu o svévolné počínání příslušníků policie, kteří jej opakovaně podrobují nedůvodným silničním kontrolám, požadují po něm prokázání totožnosti a následně i součinnost při zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou (konkrétně poukázal na kontroly ze dne 24. 5. 2024, 30. 6. 2024, 14. 7. 2024 a 27. 9. 2024).
3. Jde-li konkrétně o kontrolu ze dne 27. 9. 2024 (která je předmětem nyní projednávané věci), žalobci mají za to, že policisté porušili § 13 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii“), neboť žádný z žalobců nebyl poučen o tom, z jakých právních důvodů policisté zjišťují jejich totožnost, vystupují vůči nim autoritativně a vynucují aktivně jejich spolupráci na zjištění jejich osobních údajů. Podle žalobců navíc mohou policisté vyzvat řidiče k vyšetření ke zjištění přítomnosti alkoholu či jiných návykových látek pouze za situace, kdy se lze důvodně domnívat, že řidič řídí motorové vozidlo pod vlivem takové látky. V daném případě však policisté neměli žádný rozumný důvod se tohoto domnívat. Rovněž mají žalobci za to, že policisté nebyli oprávněni při silniční kontrole zjišťovat totožnost spolujezdců, tj. žalobce b) a c).
4. Žalobci tvrdí, že svévolnost policejní kontroly dokazuje slovní ujištění policistů o kontrole „správné osoby“, zachycené na videozáznamu, kde se jeden z policistů ptá: „to je on?“, a druhý odpovídá: „jo“. Žalobci dále namítl, že videozáznam dokumentuje jen domnělé protiprávní jednání žalobce a), přičemž již není objektivně zadokumentován minulý děj, zejména plnění poučovací povinnosti policistů.
5. Žalobce a) se nadto mohl seznámit s obsahem listin sepsaných policisty dne 27. 9. 2024 až dne 26. 11. 2024. Přestože mu tyto listiny nebyly vůbec předloženy, je v nich uvedeno, že je odmítl podepsat. Policisté tedy žalobci a) neumožnili seznámit se s obsahem listin ani je autorizovat svým podpisem.
6. Výše uvedeným postupem ze strany příslušníků Policie (neodůvodněným obtěžováním a přepjatým aplikováním zákonných oprávnění) se žalobci cítí být zasaženi na svém právu na zachování lidské důstojnosti, soukromí a na svých právech zaručených čl. 7 a 10 Listiny základních práv a svobod.
7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě připomněl, že účelem zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“) je zajištění bezpečného provozu na veřejných komunikacích, což zahrnuje i kontrolu plnění povinností řidičů. Policie má právo provádět silniční kontroly i preventivně, bez podezření na spáchání přestupku. Žalobce a) byl v minulosti pozitivně testován na THC, což vedlo k důvodné domněnce, že může být ovlivněn návykovými látkami při dalších kontrolách. Žalovaný také uvedl, že žalobce a) byl řádně poučen o důvodech kontroly a následcích neuposlechnutí výzvy k lékařskému vyšetření. Žalovaný rovněž odkázal na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 12. 6. 2024, č. j. 52 A 70/2023-95 (rozsudky správních soudů jsou dostupné

na www.nssoud.cz), ve kterém soud uvedl, že jedinou podmínkou stanovenou zákonem pro podrobení se vyšetření na ovlivnění jinou návykovou látkou je samotná výzva policisty.

8. K tvrzenému nepředložení listin žalovaný uvedl, že z videozáznamu je patrné, že žalobce odmítal projevít součinnost seznámením se s předmětnými dokumenty a jejich signováním, přesto však byl o všech důležitých skutečnostech řádně vyrozuměn ústně. Žalovaný doplnil, že policisté nejsou povinni zaznamenávat veškeré jednání při výkonu své činnosti, naopak z § 62 odst. 1 zákona o Policii a čl. 2 odst. 2 pokynu policejního prezidenta č. 89/2021, o pořizování obrazových, zvukových nebo kombinovaných záznamů (o pořizování záznamů), vyplývá, že záznam lze pořídit jen v případě, je-li to nezbytné pro plnění úkolů policie. Účelem pořizování záznamů je podle čl. 2 odst. 1 písm. a) tohoto pokynu mimo jiné právě dokumentace protiprávního jednání, jak tomu bylo v posuzovaném případě.
9. Krajský soud provedl při jednání dne 26. 2. 2025 dokazování přečtením úředních záznamů o kontrole řidiče [žalobce a)] ze dne 24. 5. 2024, 30. 6. 2024, 14. 7. 2024 a 27. 9. 2024 a přehráním videozáznamů jednotlivých kontrol ze dne 30. 6. 2024, 14. 7. 2024 a 27. 9. 2024. Na základě provedeného dokazování soud zjistil následující skutečnosti.
10. Dne 24. 5. 2024 se žalobce a) v průběhu silniční kontroly dobrovolně podrobil dechové zkoušce s negativním výsledkem. Naopak orientační test na přítomnost jiných návykových látek (test DrugWipe 5 SP) byl pozitivní.
11. Dne 30. 6. 2024 se žalobce a) v průběhu silniční kontroly dobrovolně podrobil dechové zkoušce s negativním výsledkem, orientační zkoušku na jinou návykovou látku odmítl, odmítl rovněž lékařské vyšetření a odběr biologického materiálu.
12. Dne 14. 7. 2024 se žalobce a) v průběhu silniční kontroly dobrovolně podrobil dechové zkoušce s negativním výsledkem, orientační zkoušku na jinou návykovou látku však odmítl, odmítl rovněž lékařské vyšetření a odběr biologického materiálu. Žalobce a) policistům výslovně sdělil, že se orientačním testům na jiné návykové látky podrobovat nebude, a to s ohledem na probíhající správní řízení. Policisté mu zdůraznili, že se jedná o jiný samostatný případ ve vztahu k případu, pro který je vedeno správní řízení. Rovněž ho poučili o tom, že jeho jednání vyhodnotí jako přestupek a bude postoupeno ke správnímu řízení.
13. Dne 27. 9. 2024 se žalobce a) v průběhu silniční kontroly dobrovolně podrobil dechové zkoušce s negativním výsledkem, následně byl vyzván k podrobení se orientačnímu vyšetření na jinou návykovou látku, to odmítl s odkazem na probíhající správní řízení. Žalobce a) byl poučen, že se tímto dopouští přestupku. Zároveň byl policisty informován o tom, že odmítnutí testu je sankcionováno přísněji než podrobení se testu s pozitivním výsledkem. Na to žalobce a) odpověděl: „*ř/rozumím*“, přičemž dodal: „*n]epodepíšu vám absolutně nic*“. Žalobce a) byl dále vyzván k vyšetření spojeným s odběrem biologického materiálu, což žalobce a) rovněž odmítl. Spolujezdci [žalobce b) a c)] na výzvu policistů nejprve odmítli prokázat svoji totožnost, nakonec však policistům průkaz totožnosti předložili.
14. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále též „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

15. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 – 65, ze dne 20. 3. 2013, č. j. 6 Aps 11/2012 – 32, nebo ze dne 28. 5. 2014, č. j. 1 Afs 60/2014 – 48) týkající se poskytnutí ochrany před nezákonným zásahem vyplývá, že ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. musí být kumulativně splněny tyto podmínky: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem správního orgánu v širším smyslu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).
16. Mezi úkoly Policie České republiky (dále též jako „policie“) patří mimo jiné dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích [srov. § 124 odst. 11 písm. a) zákona o silničním provozu]. Při výkonu tohoto dohledu policisté kontrolují dodržování povinností účastníků a pravidel provozu na pozemních komunikacích, přičemž za tímto účelem jsou oprávněni (vedle dalších úkonů) zastavovat vozidla a vyzvat řidiče k vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou [§ 124 odst. 12 písm. b) a g) téhož zákona].
17. Podmínkou pro provedení výše uvedených úkonů přitom není podezření ze spáchání trestného činu, správního deliktu či přestupku spočívajícího v jízdě pod vlivem alkoholu. Jinými slovy, policie nemusí mít podezření, že kontrolovaná osoba neplní řádně své povinnosti, jak se žalobci mylně domnívají. Naopak kontrola může být toliko preventivní, namátková (k tomu srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 1449/15, bod 9).
18. V této souvislosti lze také odkázat na stanovisko Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2011, sp. zn. Pl. ÚS-st. 33/11, ve kterém Ústavní soud mimo jiné uvedl, že pojmovým znakem kontroly obecně je: *„možnost jejího namátkového provedení, tedy provedení za situace, kdy kontrolující osoba a priori nedisponuje (konkrétním) podezřením, že kontrolovaný subjekt neplní řádně své povinnosti.“* (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2009, č. j. 2 Aps 2/2009–52, č. 2000/2010 Sb. NSS, bod 29). Rovněž lze odkázat na závěry Nejvyššího správního soudu, podle kterých: *„[k] orientačnímu vyšetření, které představuje pouze nepatrné omezení svobody pohybu řidiče, např. zastavení vozidla na velmi krátkou dobu a provedení jednoduchého testu přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky zejména standardizovaným testovacím přístrojem, bez jakéhokoli zásahu do tělesné integrity řidiče, není potřeba žádné důvodné domněnky“* (srov. rozsudek ze dne 18. 5. 2012, č. j. 7 As 151/2011–77, či rozsudek ze dne 7. 9. 2023, č. j. 9 As 87/2023 – 26, bod 17).
19. Případné poznatky o podezření ze spáchání trestného činu či správního deliktu mohou být jen dalším zákonným důvodem k zásahu spočívajícím v zastavení vozidla, silniční kontrole a výzvě řidiči, aby se podrobil vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.
20. Krajský soud přitom nepřehlédl, že se žalobce a) při kontrole dne 24. 5. 2024 podrobil orientačnímu testu na přítomnost jiných návykových látek s pozitivním výsledkem (test DrugWipe 5 SP). Není tak pravdou ani to, že policisté neměli žádný rozumný důvod podrobit žalobce a) orientačnímu testu na přítomnost jiných návykových látek.
21. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že policie byla oprávněna provést silniční kontrolu, neboť zákonem stanovené podmínky pro provedení silniční kontroly byly splněny.

22. Krajský soud nesouhlasí s tvrzením žalobců, že opakované kontroly v daném případě představovaly svévolné či šikanózní jednání ze strany policistů. Provedeným dokazováním bylo zjištěno, že policisté žalobce a) kontrolovali sice opakovaně, současně však také z dokazování vyplynulo, že během jednotlivých kontrol policisté postupovali korektně a profesionálně, bez známek zaujatosti.
23. Namítají-li žalobci, že je opakované kontroly a *přepjaté aplikování zákonných oprávnění* omezují, je třeba uvést, že každý účastník silničního provozu musí v důsledku samotné povahy silničního provozu strpět určitá omezení plynoucí z nutnosti zajistit dodržování pravidel silničního provozu v zájmu vysokého stupně bezpečnosti provozu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 6 As 276/2014–61).
24. Na věci nic nemění ani to, že příslušníci policie v řidiči vozidla rozpoznali osobu žalobce a), který byl v minulosti při silniční kontrole nejprve pozitivně testován orientačním testem na přítomnost jiné návykové látky a následně opakovaně odmítal tento test podstoupit. Rozhodnutí policistů zkontrolovat, zda žalobce a) v současnosti dodržuje povinnosti účastníka silničního provozu, je naopak plně v souladu se zákonem o silničním provozu, jehož cílem je zajištění bezpečnosti na veřejně přístupných komunikacích.
25. Důvodná nemůže být ani námitka o nedostatečném poučení žalobců. Žalobci byli poučeni o tom, že jde o silniční kontrolu. Žalobce a) byl vyzván k podrobení se orientačnímu vyšetření na jinou návykovou látku a odbornému lékařskému vyšetření ve zdravotnickém zařízení spojeného s odběrem biologického materiálu. Žalobce a) opakovaně argumentoval tím, že se s ohledem na probíhající správní řízení (které není předmětem nyní projednávané věci) nebude podrobovat výše uvedeným testům. Žalobce a) byl policisty mimo to informován o tom, že odmítnutí testu je sankcionováno přísněji než podrobení se testu s pozitivním výsledkem. Na to žalobce a) odpověděl: „*rozumím*“, přičemž dodal: „*[n]epodepíšu vám absolutně nic*“. Nemůže proto být důvodná námitka, že se žalobce a) nemohl seznámit s obsahem listin. Z videozáznamu je patrné, že žalobce a) neposkytl potřebnou součinnost.
26. V daném případě neplynou žádné pochybnosti o tom, že žalobci situaci a právním následkům plně rozuměli, rozuměli, co a z jakého důvodu je po nich policisty požadováno, a to tím spíše, pokud se v případě žalobce a) jednalo o opakovanou kontrolu.
27. K namítané neoprávněnosti policistů při silniční kontrole zjišťovat i totožnost spolujezdců krajský soud uvádí, že výzva k prokázání totožnosti není omezena toliko na osobu řidiče. Institut prokázání totožnosti umožňuje zjistit identitu osob důležitých pro plnění úkolů policie (jako potenciální pachatelé, svědci, hledané osoby, či jako jiná osoba, která může disponovat informacemi důležitými pro plnění úkolů policie apod.), často v reakci na určitou událost (srov. § 63 zákona o Policii). Jak vysvětlil žalovaný, žalobci b) a c) byli ztotožňováni jako svědci za účelem případného vyšetřování.
28. S ohledem na výše uvedené tak nemůže obstát tvrzení žalobců, že *žádný z nich nebyl poučen o tom, z jakých právních důvodů policisté zjišťují jejich totožnost, vystupují vůči nim autoritativně a vynucují aktivně jejich spolupráci na zjištění jejich osobních údajů*.
29. Nadto, zásadní je, že jedinou podmínkou stanovenou zákonem pro podrobení se vyšetření na ovlivnění jinou návykovou látkou je samotná výzva policisty (např. – *mutatis mutandis* – rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 6 Aps 3/2011–63 a ze dne 29. 5. 2015, č. j. 6 As 137/2014–37).

30. K neúplnosti videozáznamu krajský soud dodává, že policisté nejsou povinni zaznamenávat veškeré jednání při výkonu své činnosti, naopak z § 62 odst. 1 zákona o Policii vyplývá, že záznam lze pořídit jen v případě, je-li to nezbytné pro plnění úkolů policie. Neúplnost videozáznamu tak nemůže založit nezákonnost postupu ze strany policie.
31. Krajský soud zdůrazňuje, že předmětem nyní projednávané věci je pouze poslední z uvedených kontrol, tj. kontrola ze dne 27. 9. 2024. Zákonnost předcházejících kontrol krajský soud nemohl vzhledem k obsahu žaloby a formulaci petitu, rovněž s ohledem na uplynutí lhůt k případnému podání žaloby podle § 82 s. ř. s., přezkoumat. Jak však bylo uvedeno, průběh předchozích kontrol svědčí o tom, že policisté postupovali v souladu se zákonem, že se chovali profesionálně a korektně a že jejich jednání nelze hodnotit jako šikanózní.
32. Na základě výše uvedeného soud žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 87 odst. 3 s. ř. s.
33. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., když žalobce nebyl v soudním řízení úspěšný a žalovanému jako správnímu orgánu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rozsah jeho běžné úřední činnosti (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS, běžnou úřední činnost by přesahovaly zejména náklady správního orgánu vynaložené na obranu proti žalobám zjevně šikanózním, viz např. rozsudky NSS ze dne 8. 3. 2012, č. j. 2 As 45/2012-11, ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 26. února 2025

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu